

[Raunkjær.]

i stort omfang dækkes af udsendte lærerkræfter, så længe der ikke er tilstrækkelig mange uddannede fra selve Grønland, og der er jo en betydelig lærermangel i Danmark i forvejen. Vi kan vel opgøre det til, at 3.000 embeder læses som overtimer, og der er forhøjede klassekvotienter, nedsat timetal, og 2.000 embeder er besat af vikarer. Er det så ikke et lidt dristigt, lidt for frimodigt påfund at begynde med at snakke om et tvunget 8. og 9. skoleår, som ministeren gør ved fremsættelsen af lovforslaget. Foruden at man rent principielt kan være imod yderligere et tvunget 8. og 9. skoleår, hvad vi er fra venstres side, ligger der mange perspektiver i det. Vi skal være forsigtige med at sætte mere i gang, end der er lærerkræfter til, end der altså er basis for. Vi ved, hvordan det går ud over dem på de yderste poster, og det er jo meget uheldigt. Der går meget i stykker af traditionsmæssig og historisk art, og det giver en uharmonisk udvikling.

Målet for uddannelsen i Grønland må være, at grønlandske unge skal have forudsætninger for på lige fod med andre i riget at kunne opnå arbejde og stillinger såvel i Grønland som i den øvrige del af riget. Grønland er jo et samfund i en voldsom udvikling; der er træk fra bopladserne ind mod byerne. Ser man på lønudviklingen i Grønland, ser vi, at en stor del af indkomsterne jo kommer fra fiskeriet, men andre erhvervsgrupper har dog en stigende indtægtskurve på grund af det øgede omfang af erhvervs- og boligbyggeri samt investeringer i offentlige institutioner. En stor del af de sidstnævnte arbejder med offentlige investeringer bliver udført af udsendt arbejdskraft. Det kunne være ønskeligt, om grønlanderne i større omfang selv kunne stå for dette arbejde, også på de ledende poster, men der er jo en nøje sammenhæng mellem uddannelse og mulighederne for, at dette kan ske. En god lov for uddannelse af lærere i Grønland, en lov, der kan engagere flere i denne uddannelses- og oplysningsvirksomhed, er en nødvendighed, for at disse perspektiver kan blive til virkelighed.

Den nuværende uddannelse er 3-årig, en 2-årig i Godthåb efterfulgt af en 1-årig praktikanttjeneste i Danmark ved én eller flere af de landsbyordnede skoler samt et

ophold på en dansk højskole. Elever, der ønsker at gå ind i kateketgerningen, har endvidere mulighed for under opholdet hernede at deltage i menighedsarbejdet m. v. under vejledning af en præst.

Det nye i lovforslaget berører flere områder, men det, der er hovedsagen, og som jeg forstår man forventer vil give forøget interesse, er, at uddannelsen er forlænget med ét år; det giver bedre advancements- og lønmuligheder, og suppleret op med tillægsprøver skal det give adgang til ansættelse ved skolevæsenet hernede, altså en ligestilling med dansk folkeskolelærereksamen i løn- og forfremmelsesforhold.

Læreruddannelsen søges gennemført med henblik på de særlige grønlandske forhold, og der er ud over den almindelige kristendomsundervisning en særlig valgfri linje med kirkeligt speciale, opretholdt med henblik på kateketgerningen.

Der er nogle af de enkelte paragraffer i lovforslaget, jeg allerede på indeværende tidspunkt gerne vil kommentere.

§ 1, formålsparagraffen, fortæller, at Grønlands seminarium i Godthåb har til formål at uddanne lærere til den grønlandske børneskole og realskole, og disse lærere skal tillige kunne påtage sig at undervise i aftenskole, ungdomsskole og efterskole; formålet er at dække et meget vidt felt, og i forhold til formålsparagraffen i den tilsvarende danske ordning, der godt nok i loven af 1954 også fik realskolen med, er der altså yderligere her udtrykt krav om undervisning i efterskolen. Det er vel med henblik på de påtænkte kostskoler, hvor børn fra udstederne kan få supplerende undervisning.

Vi skal vel ikke her diskutere skolelov, men jeg ser noget meget positivt i dette forhold. Der må vel også være valgfrihed for elever fra andre skoler til at vælge en — det håber jeg — frivillig 8. og 9. klasse; de skal altså have lov til at vælge mellem det og efterskolen. Nu er der jo oprettet højskoler i Grønland, og der vil også være mulighed for at oprette efterskoler efter syddanske forhold i Grønland.

§ 2 er meget kort. Der står blot: „Læreruddannelsen er 4-årig.“ Er den ikke også lidt for kort? Var det ikke klogt at indføje nogle ord om en småbørnslærerindeuddannelse? Der står godt nok i bemærkningerne til lovforslaget, at der er ikke normeret